

γάζομενος μετὰ τῆς Συνάξεως, ὅσων ἀφορᾷ εἰς τὰς πρὸς τὴν πολιτικὴν ἀρχὴν σχέσεις τοῦ Ἁγίου Ὁρους, αἵτινες περιορίζονται εἰς τὴν εἰσπραξίν τῶν φόρων, μὴ ὑπερβαίνοντων τὰς 700 λίρας κατ' ἔτος. Ἄλλοι ὑπάλληλοι, πλὴν τοῦ τελώνου, τοῦ ἀστυνόμου καὶ τινων τηλεγραφικῶν καὶ ταχυδρομικῶν διανομέων, δὲν ὑπάρχουσι. Καὶ αὐτῶν δὲ ἡ δικαιοδοσία εἶνε στενότατα περιορισμένη. Πᾶσα ἄλλη ὑπόθεσις διοικητικῆς, δικαστικῆς, εἴτε πολιτικῆς εἴτε ποινικῆς εἶνε αὕτη, ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Συνάξεως. Αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις τῆς ἔχουσι ἀπεριόριστον κύρος. Καίτοι δὲ ἀναγνωρίζονται ἐπισήμως ὑπὸ τῶν τουρκικῶν δικαστηρίων, σπανίως ἐπεσιβάλλονται εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια τῆς Θεσσαλονίκης. Καὶ οἱ μᾶλλον ἀνυπότακτοι ἐκ τῶν μοναχῶν ὑπέκουσιν εὐλαβῶς εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς ἱερᾶς Συνάξεως. Ὅλη δ' αὕτη ἡ πολυποίκιλος

νομοθεσία τοῦ Ἁγίου Ὁρους εἶνε ἄγραφος ὡς ἡ Σπαρτιατικὴ. Ὅπως οἱ Λάκωνες εἶχον τὰς ρήτρας τῶν, οὕτω καὶ οἱ μοναχοὶ ἔχουσι τὰ θέσμιτά των, μὴ διδασκόμενοι ἐκ τῶν βιβλίων, ἀλλ' ἐν ἀσκήσει καὶ ἐκ πείρας ἐκμανθάνοντες ταῦτα.

Ταῦτα εἶνε τὰ γενικὰ σημεῖα τοῦ διοικητικοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Τὰ προνόμια δὲ ταῦτα χορηγηθέντα ἀπὸ τοῦ ΙΑ' αἰῶνος διὰ χρυσοβούλλου τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου τοῦ Φωκά, τηροῦνται μετ' εὐλαθείας ἕκτοτε. Μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους ἡ τουρκικὴ δυναστεία τὰ ἐσεδάθη, ἡ δὲ Βερολίνοιος συνθήκη τὰ ἐξησφάλισεν αὐτοῖς. Οἱ δὲ μοναχοὶ εἶνε λίαν ζηλότυποι πρὸς τὰς προνομίας τῶν ταύτας, ἀνθιστάμενοι ἐναντίον οἰασδήποτε ἐπεμβάσεως, καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας τὰ δικαιώματα εἶνε λίαν ἰδανικά.

Ἐπεται συνέχεια

Θ. ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΣΟΡΒΟΝΝΗΝ

Ἄξιον ἀπεικονίσσεως ἀντικείμενον, δυνάμενον ν' ἀπαθανάτισθαι ἀγαθὸν ζωγράφον, εἶνε ἡ Σορβόννη καὶ τὰ περίεξ αὐτῆς κατὰ τὴν πνιγρὰν ὥραν τοῦ Ἰουλίου, κατ' ἐξοχὴν ὥραν τῶν ἐξετάσεων καὶ ὥραν τῶν διαγωνισμῶν. Καθ' ἑκάστην ἀπὸ πρωῒας ὥρᾳ ἐκ πυρετώδους μελέτης, κατάκοποι ἐξ ἀγρυπνιῶν μακρῶν μετὰ λεξικῶν ὑπὸ μάλῃς, μετὰ τετραδίων καὶ σημειώσεων ἐν τοῖς θυλακίοις προσέρχονται οἱ ὑποψήφιοι ἐκ τῶν ἀνὰ τὴν Λατινικὴν συνοικίαν οἰκίων τῶν πρὸς τὸ κέντρον τῆς κλασικῆς ταύτης πόλεως—διότι ἡ Λατινικὴ συνοικία ἀποτελεῖ πόλιν ἐν πόλει καὶ κράτος ἐν κράτει—ἐνθα ἐγείρεται σεμνὴ καὶ ἐπιβάλλουσα ἡ γηραιὰ Σορβόννη, ἣν οὔτε αἱ αἰμόφυρτοι θρησκευτικοὶ πάλαι, οὔτε αἱ διαδοχικαὶ ἐπαναστάσεις, αἱ σχεῦσαι ὡς θέατρον τὸ παρὰ τὸν Σηκουανὴν ἐπτάλοφον ἀστὺ ἡδυνήθησαν κἄν νὰ κλονίσωσι.

Καὶ περὶ μὲν Σορβόννης ὁ λόγος ἐς ἄλλοτε· ἐπανελθόμεν τὰ νῦν ἐπὶ τὸν μῆνα Ἰούλιον καὶ τοὺς κατ' αὐτὸν χωροῦντας διαγωνισμούς· διαγωνισμούς ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ, διαγωνισμούς ἐν τῇ σχολῇ τῶν ἐπιστημῶν· διαγωνισμούς προλυτῶν καὶ διαγωνισμούς ὑψηλῶν. Καὶ τυγχάνει δεινὴ ἡ πάλη περὶ ἀμφοτέρων τῶν πανεπιστημιακῶν τούτων τίτλων, διότι ὁ ἀγὼν πρόκειται μεταξὺ τῶν κρατίστων τῆς Σορβόννης τελειοφοίτων καὶ τῶν τροφίμων τῆς Νορμαλικῆς Σχολῆς. Οἱ ἀγωνιζόμενοι ὑπερβαίνοντες κατὰ κανόνα τοὺς 100 ἀνέρχονται συνήθως εἰς 150, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν γινομένων ὀριστικῶς δεκτῶν ποικίλλει μεταξὺ 25 ἕως 30. Μὴ νομισθῇ δὲ λόγος τῆς ἀποτυχίας τῶν ἀποκρουσμένων ἢ ἀνικανότης θῆθεν αὐτῶν, λόγος τῆς ἀπορριψέως τῶν ἢ μεῖζων ἱκανότης τῶν ἄλλων. Λόγος δὲ τοῦ σμικροῦ ἀριθμοῦ τῶν γινομένων δεκτῶν τὸ μὲν ὁ ζῆλος, μεθ' οὗ οἱ λευκότερις τῆς Σορβόννης καθηγηταὶ περιφρουροῦσι τὸ γόντρον τοῦ σορβοννικοῦ διπλώματος, τὸ δὲ ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἐπικρατίας τοῦ νὰ διορίσῃ ὡς τάχιστα τοὺς νικηφόρους ὑποψηφίους εἰς καθηγητικὰς ἑδρας, πᾶς δὲ τοιοῦτος διορισμὸς στοιχίζει τῷ

Γαλλικῷ φίσκῳ τὴν σοδαρὰν ἀφαίμαξιν στρογγύλου ἀριθμοῦ χιλιάδων κατ' ἔτος. Ἀνάγκη ἄρα ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιτυχόντων νὰ διατελῇ εἰς ἀνάλογον σχέσιν πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν κενῶν ἐκάστοτε θέσεων.

Τὸ ὑπουργεῖον ἀποστέλλει ἐκάστην πρωῒα καὶ μόνον τὴν τελευταίαν στιγμὴν τὸ θεσιν ζήτημα. Ὁ φάκελλος ἀνοίγεται ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν, ἐνῷ οἱ ὑποψήφιοι κατέλαβον ἤδη πρὸ ἡμισείας ὥρας τὰς θέσεις τῶν. Ἀντὶ πάσης ἀποσκευῆς ἔχει ἕκαστος πρὸ αὐτοῦ ἐν λεξικόν. Αἱ σημειώσεις καὶ τὰ τετράδια ἀφίονται εἰς τοὺς προβαλάμους ἐπὶ ποιῇ ἐνιαυσίου ἢ παντοτεινῆς ἀποβολῆς. Ὁλόκληρος φρουρὰ καθηγητῶν, ὑψηλῶν καὶ κλητήρων περιφρουρεῖ ἐναλλάξ τοὺς ἀμιλλωμένους. Οὐδεμία διακοπὴ· μόνον δὲ λόγῳ ἐκτάκτου ἀνάγκης δύναται τις νὰ ἐξέλθῃ, ἀλλ' ὑπὸ τὴν συνοδίαν ἐπιστάτου. Ἐὰν πεινᾷ προμηθεύεται λιτὸν στερεὸν πρόγευμα καὶ τὸ τρώγει ἐπὶ τῆς θέσεώς του· τῶν πλείστων ὅμως ὁ στόμαχος ἀπεργεῖ· ἡ πείνα καὶ ἡ δίψα ἐγκατέλειπον τὴν ἀσκειδῇ αὐτῶν κατοικίαν.

Περὶ τὴν τρίτην μ.μ. ὥραν οἱ ὑποψήφιοι ἄρχονται περατοῦντες τὴν ἐργασίαν αὐτῶν καὶ ἀπέρχονται τῆς ἀχανοῦς αἰθούσης, ἐν ἣ ἐμαρτύρησαν σήμερον, θὰ μαρτυρήσωσι δὲ καὶ τὰς ἀκολουθοῦς τῆς ἐβδομάδος ἡμέρας. Παραμένουσι δὲ ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Σορβόννης, ὅπου μικρὸν κατὰ μικρὸν σχηματίζονται πυκνοὶ ὄμιλοι καὶ ἐγείρονται συζητήσεις ζωηραὶ περὶ τῶν σκοτεινῶν χωρίων τῆς Λατινικῆς μεταφράσεως, περὶ τοῦ μέτρου τῶν στίχων, οὗς ἔγραψαν, περὶ τῆς συγκριτικῆς Γραμματικῆς τῶν νεκρῶν λεγομένων γλωσσῶν, περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ θέματος, περὶ τῆς Γαλλικῆς διατριβῆς, περὶ τῆς Γερμανικῆς ἢ τῆς Ἀγγλικῆς φιλολογίας. Μεταξὺ τῶν νεῶν ὑποψηφίων ἀπαντᾷ τις καὶ ἄνδρας μιξοπολίους, διδασκάλους ἐπαρχιωτικῶν κολλεγίων, ἐκ περιστάσεων δυσμενῶν μὴ δυνηθέντας ἐνωρίτερον νὰ ἐπιτύχωσι τοῦ ἀνωτάτου φιλολογικοῦ διπλώματος. Ἀλλὰ βλέπει τις καὶ ἰσοροδιάρχους, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐφημέριους, γραμ-

ΕΞ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΝ

Ο ΝΟΤΙΟΣ ΠΟΛΟΣ

ματείς ἐπισκόπων, οἵτινες ἔρχονται καὶ αὐτοὶ νὰ δοκιμάσωσι τὴν τύχην των, εὐχόμενοι νὰ ἐπιτύχωσι τὸν φιλολογικὸν τοῦ προλῦτου τίτλον. σημαντικὸν ἐφόδιον διὰ τὴν πρὸς τὴν ἐπισκοπὴν σταδιοδρομίαν αὐτῶν.

Αἱ συζητήσεις, αἱ λαμβάνουσαι χώραν ἐν τοῖς ὁμίλοις τούτοις παρέχουσιν ἀληθὲς θέλητρον διὰ τὸ πνεῦμα, τὴν εὐγλωττίαν, τὸ ἐνδιαφέρον, μεθ' ὧν διεξάγονται, διασπαρουμένων τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν εὐφυῶν ἀντικτυπωμένων, διότι ἐν Γαλλίᾳ ἡ συνομιλία δὲν ἔχει οὔτε τὴν ψυχρότητα, ἣν ἀποπνέει ἐπὶ τῶν πέραν τῆς Μάγχης ἀπορρώγων ἀκτῶν, οὔτε τὴν τραχύτητα, δι' ἧς ἀσχημίζεται παρὰ τὰς ψαμμώδεις ὄχθας τοῦ Σπρέου. Ἡ συνδιάλεξις Γαλλῶν εἶνε μονομαχία. ἀδιάνοπος εὐφυῶν ἀλληλοσπαθισμός· αἱ πληγαὶ ἂς καταφέρει πονοῦσι πλείοτερον ἀγγλικῆς πυγμῆς, πλείοτερον διατόρου λεπίδος ἰταλικῆς σπάθης.

Ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ ἀρχαιότατου αὐτοῦ τῶν ἐπιστημῶν τεμένους ὁ σορβοννικὸς ναὸς ἔχει ἐγκαρσίαν θύραν, ἀνοιγομένην συνήθως ἀπὸ τῆς 9ης πρωῒνης ὥρας, κλείουσιν δὲ περὶ δεῖλην πρωῒαν. Οἱ δεισιδαίμονες τῶν ὑποψηφίων—διότι ὑπάρχουσι μὲν ἄθεοι ἐν Γαλλίᾳ, ἀλλὰ καὶ προληπτικοί—εἰσδύουσιν ὑπὸ τὸν σιπτὸν θόλον τοῦ παλαιτάτου αὐτοῦ ναοῦ, τόσῳ αὐστηροῦ κατὰ τὸν ἐσωτερικὸν καὶ τὸν ἐξωτερικὸν ρυθμόν, ὑπὸ τὸ πρόσχημα μὲν ν' ἀποθαυμάσωσι τὸν ἐπιτάφιον λίθον τοῦ ἐκεῖ κοιμωμένου πολυμηχάνου Richelieu, πράγματι δὲ νὰ ἀνάψωσι κηρίον λευκόν, *au petit bonheur*.

Δέκα πέντε ἡμερῶν ἀγωνία καὶ δέκα πέντε νυκτῶν ἀνήσυχος ὕπνου! καθ' οὗς τὸ φάσμα τοῦ ἐξεταστοῦ ταράττει τοὺς ὄνειρους τοῦ υποψηφίου. Ὅστις διήνυσσε τοιοῦτον δεκαπενθήμερον ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ἔχθρης τοῦ Σηκουάνα κατὰ τὴν ὥραν τῶν κυνικῶν ἰδία κυμάτων φέρει ἐπὶ τῶν νώτων αὐτοῦ 15 περιπλέον ἐνικυτοὺς ἢ ἐκείνοι, οἵτινες ὑπὸ τὸν μαῦρον αὐτὸν ἐσπερινὸν ἐπενδύτην, μὲ λαίμαρτέην ἐξ ἡμιτυβίου λευκοῦ καὶ μὲ λευκὰς χειρίδας ἐκάθισαν, περτωθείσης τῆς πανεπιστημιακῆς αὐτῶν τριετίας (*trienium*) περὶ στρεγγύλην καὶ τετράγωνον τράπεζαν μετὰ τῶν σοφῶν δοκτόρων, οἵτινες τοὺς ἐδίδασκον, καὶ δροσίζοντες τὸν ἄλλως μὴ κουρασθέντα λάρυγγά των δι' ἀναψυκτικῶν παρατεθειμένων, ὑπέστησαν ἀδρόχοις ποσὶ τὴν εἰκονικὴν ἐπὶ διδακτορικῇ δοκιμασίᾳ—ἐὰν τοῦτο γίνεται ποὺ τῆς Εὐρώπης—μεθ' ἣν ἀνηγορεύθησαν καὶ αὐτοὶ κλεινοὶ δόκτορες καὶ ἀπεστάλησαν *extra mare* εἰς τοὺς τόπους τῆς προελεύσεώς των.

Ὁ εὐτυχέστατος ὅμως πάντων τῶν γενομένων υποψηφίων ὑπήρξε βεβαίως ὁ Χ' ἐκεῖνος, εἰς ὃν, καθὰ μοὶ διηγεῖτό ποτε ὁ ἀείμνηστος νομοδιδάσκαλος Σαρρίπολος, δυσκολευόμενον νὰ ἐκφρασθῇ ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν ἐξεταστῶν του, οἱ σοφοὶ δόκτορες ἐπέτρεψαν ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν μητρικὴν αὐτοῦ γλῶσσαν, καὶ ὅστις τότε εἶπε προσευχὰς τινὰς ἐλληνικὰς, ἃς ἐγίνωσκεν ἀπὸ στήθους, μεθ' ὧς ὁ σύλλογος τῶν καθηγητῶν συνεχάρη αὐτὸν καὶ ἀνηγόρευσε διδάκτορα ἐν μέσῳ πικρῶν ἐπαίνων. Ἐν τούτοις οὐδεμίαν ἀναδέχομαι εὐθύνην ἀπέναντι τῶν ἀναγνωστῶν τῆς *Ἑστίας* περὶ τῆς ἀκριβεῆς τοῦ γεγονότος. Μεταδίδω τὸ ἀνέκδοτον οἷόν μοι μετεδόθη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΚΑΛΛΙΣΠΕΡΗΣ

Ὁ ἀνταρκτικὸς πολικὸς κύκλος εἶνε γραμμὴ φανταστικὴ μήκους 16,000 χιλιομέτρων, τῆς ὁποίας πᾶν σημεῖον ἀπέχει τοῦ νοτίου πόλου 1410 γεωγραφικὰ μίλια ἐκ 1852 μέτρων. Ἡ παγωμένη ζώνη λοιπόν, ἥς ὄριον εἶνε ἡ γραμμὴ αὕτη, ἔχει ἑκτασιν μείζονα τῆς διπλασίας ἐπιφανείας τῆς Εὐρώπης.

Ἐὰν παρατηρήσωμεν γεωγραφικόν τινα χάρτην, βλέπομεν ὅτι καὶ σήμερον ἐστὶ ἐλάχιστα ὁριστικά καὶ ἀκριβῆ γνωρίζομεν περὶ τοῦ νοτίου πόλου, ὅστις παρουσιάζει ἀκόμη ἀχανεὶς καὶ μυστηριώδεις πεδῖον ἐρεῖνης εἰς τοὺς γεωγράφους καὶ τοὺς ἐξερευνητάς, μεθ' ὧν τὰς ἡρωϊκὰς προσπάθειάς, αἵτινες ἔχρουσι καταβληθῇ ἀπ' αἰῶνων ἤδη πρὸς ἐξερεύνησιν αὐτοῦ. Πρὸ δύο καὶ ἡμίσεως ἑκατονταετηρίδων δὲ καὶ αὐταὶ αἱ νότιαι ἐσχατιαὶ τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Αὐστραλίας ἦσαν ἐντελῶς ἀγνωστοὶ καὶ οἱ χάρται τῆς ἐποχῆς ἐκείνης παρουσιάζουσι πρὸς τὸ νότιον μέρος ἀνεξερευνητοὺς ἐκτάσεις ἀποθαρρυντικῶς ἀπεράντους.

Ὁ Βαρθολομαῖος Διάξ ἀνεκάλυψε τὸ Εὐελπι ἀκρωτήριο τὸ 1487 καὶ μετὰ δέκα ἔτη ὁ Βάσκος δὲ Γάμα ἔκαμψε τὸ ἀκρωτήριο τοῦτο καὶ ἀνεκάλυψε πρὸς ἀνατολὰς τὴν πρὸς τὰς Ἰνδίας ὁδόν. Τὸ ἀκρωτήριο Χόρν καὶ ἡ Γῆ τοῦ Βᾶν Διέμεν ἀνεκαλύφθησαν πολὺ βραδύτερον.

Εἰς τὸν Πορτογάλλον Φερνάνον Μαγγελάνον ἀποδίδεται ἡ τιμὴ τοῦ πρώτου περίπλου τῆς γῆς καὶ τῶντιν ὑπὸ τινα ἐποψὴν ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τοῦ τίτλου τούτου, διότι, γνωστοῦ ὄντος ἤδη τοῦ ἡμίσεως τοῦ γύρου τῆς γῆς, αὐτὸς πρῶτος διέπλευσε τὸ ἄλλο ἥμισυ. Ἀντὶ νὰ πλεύσῃ πρὸς ἀνατολὰς διὰ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ, ἡ ἀνακάλυψις τοῦ πορθμοῦ ὅστις φέρει τὸ ὄνομα του, γενομένη τὸ 1520, ἐπέτρεψεν αὐτῷ νὰ διευθυνθῇ πρὸς δυσμὰς εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας διὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ. Τὸ ἐπόμενον ἔτος ἐφρονεύθη ὑπὸ τῶν ἰθαγενῶν ἐν ταῖς Φιλιππίναις νήσοις.

Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ Μαγγελάνου εὐλόγως ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν συγχρόνων του ὡς μέγα κατόρθωμα, διότι μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν ἐγνώριζον ἄλλην θαλασσίαν ὁδὸν πρὸς δυσμὰς ἐν τῷ Εἰρηνικῷ, οὔτε ὑπέθετον μάλιστα ὅτι ἡδύνατο νὰ ὑπάρχῃ τοιαύτη. Ὑπέθετον δὲ φαίνεται, ὅτι ἐκ νότου ἀπέφραττε τὴν ὁδὸν ἡ ξηρὰ καὶ ἐπὶ τῆς γνώμης ταύτης βραχίζομενοι οἱ Ἰσπανοὶ τὸ 1584 ἀπεπειράθησαν νὰ καταλαβῶσι τὸν Μαγγελάνειον πορθμὸν μὲ σκοπὸν νὰ ἐμποδίσωσι τὸν λοιπὸν κόσμον νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς διόδου ταύτης. Ἀλλ' ἡ σπουδακίτης τοῦ Μαγγελανίου πορθμοῦ κατέπεσεν, ὅταν τὸ 1616 οἱ Ὀλλανδοὶ ἐμποροπλοῖαρχοι Ἰσαάκ Λεμαίρ καὶ Γου-